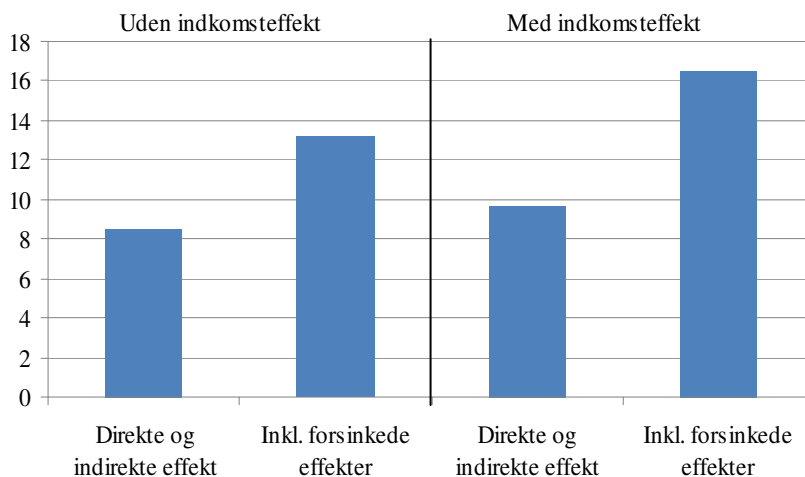

28. januar 2009

OFFENTLIGE INVESTERINGER GAVNER IKKE KUN BYGGE- OG ANLÆGSSEKTOREN

Resumé: Beregninger viser, at det ikke kun er bygge- og anlægssektoren, som får glæde af øgede offentlige investeringer i bygninger og anlæg. Den øgede aktivitet i bygge- og anlægssektoren vil sprede sig som ringe i vandet og hæve aktiviteten i serviceerhvervene og industrien med voksende beskæftigelse til følge. Den fulde effekt af en investering på 10 mia. kr. i bygninger og anlæg vil skabe godt 7.000 stillinger i bygge- og anlæg, knapt 5.000 stillinger i servicesektoren og godt 1.000 stillinger i industrien. Det er endda uden at indregne indkomsteffekterne og dermed forbrugseffekterne af, at der bliver færre ledige og flere beskæftigede. Gør man det, bliver beskæftigelseseffekterne endnu større – godt 8.000 i bygge- og anlæg og godt 7.000 i service. Dermed får service næsten lige så stor glæde af de offentlige bygge- og anlægsinvesteringer som byggebranchen.

Beskæftigelseseffekt i 1.000 personer af øgede offentlige investeringer i 2009

Anm.: Søjlen "Direkte og indirekte effekt" viser 1.årseffekten af investeringen, mens søjlen "inkl. forsinkede effekter" viser den **akkumulerede** beskæftigelseseffekt over tre år. Figuren skal derfor ikke forstås således, at der tre år efter investeringen er foretaget, skulle være godt 13.000 flere stillinger i økonomien – det ville kræve, at man fortsatte med at investere mere. De forsinkede beskæftigelseseffekter skyldes, at investeringen i 2009 ude i fremtiden kaster nogle ekstra stillinger af sig, som ikke havde været der, hvis investeringen ikke var blevet foretaget.

Kilde: AE på baggrund af ADAM.

Øget aktivitet i bygge- og anlægssektoren giver også øget aktivitet i service-sektoren og industrien. Det skyldes, at bygge- og anlægssektoren er afhængig af input fra servicesektoren og industrien for at kunne producere mere. Eksempelvis skal producenter i industrien levere mursten, cement, isolering, tagsten, træ og materialer i jern og metal, som engrosforhandlerne i service-sektoren så kan forhandle videre til byggeriet. Bygge- og anlæg har endvidere brug for rådgivning af ingeniører og arkitekter fra servicesektoren, ligesom serviceydelser som regnskab, renovation og rengøring vil blive efterspurgt.

Effekterne af øgede offentlige investeringer kan deles op i direkte, indirekte og indkomsteffekter.

Den direkte effekt af, at der investeres i bygninger og anlæg er, at bygge- og anlæg skal producere noget mere, hvilket kræver arbejdskraft som input. Med andre ord er der en direkte positiv beskæftigelseseffekt, som følger af investeringerne.

Indirekte effekter dækker over beskæftigelseseffekter som følger af, at industrien og servicesektoren skal levere input til bygge- og anlæg for, at bygge- og anlæg overhovedet kan producere mere. Dertil kommer, at industrien og serviceerhvervene skal levere input til hinanden for at kunne levere de nødvendige input til bygge- og anlæg, og underbrancherne i industri og service leverer også internt i sektorerne input til hinanden, hvilket også skaber beskæftigelse.

Endelig er der de forsinkede effekter, som skyldes, at foretager man en investering, har denne en positiv beskæftigelseseffekt ikke kun det ene år, hvor man foretager investeringen, men også et par år ude i fremtiden. De forsinkede effekter er mindre end 1. årseffekten.

I tabel 1 er de direkte og indirekte effekter samt den fulde effekt inkl. de forsinkede effekter af at øge de offentlige bygge- og anlægsinvesteringer med 10. mia. kr. i 2009 gengivet for de tre private hovederhverv.

Tabel 1. Effekter på beskæftigelsen af øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer på 10 mia. kr. i 2009

	Direkte og indirekte effekt	Inkl. forsinkede effekter
Bygge og anlæg	5.500	7.100
Industri	600	1.200
Service	2.400	4.900
Samlet beskæftigelse	8.600	13.200

Anm: Søjlen ”Direkte og indirekte effekt” viser 1. årseffekten af investeringen, mens søjlen ”inkl. forsinkede effekter” viser den **akkumulerede** beskæftigelseeffekt over tre år. Figuren skal derfor ikke forstås således, at der tre år efter investeringen er foretaget, skulle være godt 13.000 flere stillinger i økonomien – det ville kræve, at man fortsatte med at investere mere. De forsinkede beskæftigelseeffekter skyldes, at investeringen i 2009 ude i fremtiden kaster nogle ekstra stillinger af sig, som ikke havde været der, hvis investeringen ikke var blevet foretaget.

Kilde: AE på baggrund af ADAM

Øgede offentlige bygge- og anlægsinvesteringer er i sig selv en direkte saltvandsindsprøjtning i bygge- og anlægssektoren. Det er derfor ikke overraskende, at det er i bygge- og anlægssektoren, at man ser de største positive effekter på beskæftigelsen. En investering på 10 mia. kr. i 2009 giver en beskæftigelseeffekt i bygge- og anlægssektoren på ca. 5.500 personer. Inkluderer de forsinkede effekter, er effekten godt 7.000 flere arbejdspladser i bygge- og anlæg over en 3 årig periode. Disse over tre år ekstra 1.500 stillinger havde ikke været der, hvis man ikke havde foretaget investeringen.

Den øgede aktivitet i bygge- og anlæg har, som det ses, stor effekt på beskæftigelsen i serviceerhvervene. I 2009 skabes der 2.400 flere fuldtidsstillinger, og den fulde effekt af investeringen i 2009 ender med at blive næsten 5.000 flere beskæftigede i servicesektoren, når man indregner forsinkede effekter over tre år.

I industrien er effekten målt i hoveder ikke så stor, men det skyldes, at servicesektoren er meget større end industrien – den relative effekt på beskæftigelsen i industrien af de øgede offentlige investeringer er næsten lige så stor, som i servicesektoren.

I tabel 1 er de positive virkninger på indkomsten og dermed forbruget af, at der bliver færre ledige og flere beskæftigede, ikke medregnet. Desuden vil der være positive virkninger på investeringerne, som heller ikke er medreg-

net. Regner man disse efterspørgselseffekter med, bliver effekterne endnu større. Det fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Direkte, indirekte effekter inkl. effekter på efterspørgslen af øgede offentlige investeringer på 10. Mia. kr. i 2009

	Direkte og indirekte effekt	Inkl. forsinkede effekter
Bygge og anlæg	5.800	8.300
Industri	700	1.100
Service	3.200	7.200
Samlet beskæftigelse	9.700	16.500

Anm: Søjlen "Direkte og indirekte effekt" viser 1. årseffekten af investeringen, mens søjlen "inkl. forsinkede effekter" viser den **akkumulerede** beskæftigelseeffekt over tre år. Figuren skal derfor ikke forstås således, at der tre år efter investeringen er foretaget, skulle være 16.500 flere stillinger i økonomien – det ville kræve, at man fortsatte med at investere mere. De forsinkede beskæftigelseeffekter skyldes, at investeringen i 2009 ude i fremtiden kaster nogle ekstra stillinger af sig, som ikke havde været der, hvis investeringen ikke var blevet foretaget.

Kilde: AE på baggrund af ADAM

Færre ledige og flere beskæftigede trækker den gennemsnitlige indkomst op, hvilket hæver efterspørgslen i økonomien, som så igen øger beskæftigelsen. I modsat retning trækker dog, at den forbedrede situation på arbejdsmarkedet øger presset på lønnen, hvilket i sidste ende koster arbejdspladser.

Det er især serviceerhvervene, der profiterer af den øgede efterspørgsel, hvilket gør, at den endelige beskæftigelseeffekt i serviceerhvervene ligger tæt på den endelige effekt i bygge- og anlægssektoren.

Når de forsinkede effekter og effekten på den samlede efterspørgsel medregnes, får serviceerhvervene dermed næsten lige så meget ud af, at man øger de offentlige bygge- og anlægsinvesteringer, som bygge- og anlægssektoren får ud af investeringen.

Det er værd at bemærke, at hvis de øgede offentlige investeringer kaster noget optimisme af sig blandt forbrugerne således, at en større andel af indkomsten afsættes til forbrug, bliver beskæftigelseeffekterne endnu større.

Virksomhederne vil måske også se lysere på fremtiden og holde igen med at afskedige medarbejdere og reducere investeringerne i mindre omfang.